

(Részletek a regényből)

...Ülök a szoba közepén, a hátizsákom tetején, valamikor hajnalban. Ég a vilány, mert rosszabb a helyzet, ha sötét van. A fáradtságtól legszívesebben eldőlnék, de nem lehet. Ha eldőnök, ha a földre kerülök, alighanem reggelig semmi nem marad belőlem, talán csak a lerágott csontjaim.

Mert ezek húst is esznek, meg mindent, amit találnak, egymást is, ha úgy adódik, főleg, mert rengetegen élhetnek ebben a rémházban, és napról napra szaporodnak megállíthatatlanul, mígnem felzabálják a hevenyészett, mocskos bútorokat, a poros, édeskés szagú padlószőnyeget, az omló vakolatú falakat, majd a ház hátborzongató tekintetű tulajdonosát és hiszékeny áldozatait, a néhány félőrült szellem-lakót is felfalják, aztán megeszik a nyüzsgő dögök egymást is, és akkor majd ez az egész kóceráj eltűnik nyomtalanul, és senkinek nem fog hiányozni.

Az ágyak, a szekrény alól, falak repedéseiből, a szőnyegből bújnak elő.

Nappal még nem hittem volna, hogy ilyen lesz az éjszaka.

De most már mindegy...

Tegnap kora reggel összepakoltam a cuccaimat, de még vártam fél tízig. Akkor lementem a nappaliba, benéztem a konyhába is. Sehol senki. Mint mindig, Péter cigijének fanyar füstje ült a levegő minden négyzetcentiméterén. Körülnéztem a szobámban, hogy ne hagyjak ott semmit, aztán felvettem a hátizsákomat és elindultam. A nappali ajtajában még egyszer, utoljára beleszipantottam a füstbe. A kapun túl visszanéztem a házra, de csak azért, mert mindenki ezt csinálja, aki tudja, hogy örökre elhagy egy helyet.

– Örökre – mondtam ki félhangosan.

De ettől még nem éreztem semmi különöset.

Legalábbis semmi fájdalmasat.

De nem is örültem.

Senkitől nem búcsúztam el, üzenetet sem hagytam. Pár napon belül úgyis észreveszik, hogy már nem vagyok ott. Legfeljebb valamiféle kósza, néhány perc alatt felszívódó úr marad utánam a volt lakótársaimban.

A cipőboltban sem okoztam különösebb törést, amikor így két hét munkaviszony után közöltem a nap végén, hogy felmondok. Sam, a főnök, a ravasz tekintetű pakisztáni kereskedő a hírre alig láthatóan megvonta a vállát, a pult mögé sétált, szó nélkül odaadta az e heti béremet, és kimért mosollyal elköszönt:

– Akkor viszlát.

– Viszlát.

Benne fikarcnyi úr sem maradt a nyomomban, de még a legendyebb elégedetlenség sem látszott rajta, amiért ilyen váratlanul jöttem el az üzletéből.

Leléptem.

A TNT hirdetései között találtam egy olcsó, névtelen hostelt. Keresztülmetrőttem fél Londonon, mert a hostel délkeleten van, a második és a harmadik zóna határán.

Amikor bekopogtam a lepusztult ház ajtaján, korántsem voltam biztos benne, hogy jó helyen járok, mivel a házon se szám, se kiírás nem volt látható. Nyikorogva nyílt az ajtó, és egy gondterhelt, fekete női arc jelent meg előttem.

– Igen? – kérdezte bizalmatlanul.

– Ez a hostel?

A nő kitarta az ajtót, majd egy sötét, édeskés szagú, áporodott folyosón át egy szobaajtóhoz vezetett, és bekopogott rajta. Jobboldalt, egy váróteremszerű helyiségben, fekete nők ültek csendben, feszülten.

Az ajtó kinyílt. A fekete nő mondott valamit, majd eltűnt, én meg szembetaláltam magam egy alacsony, sárga arcú, nyájasan mosolygó idős férfival. Betessékelt a szobába. A tágas helyiségben fojtó gyógynövényiszag terjengett. Középen íróasztal monitorral, rendetlenül hagyott papírokkal, injekciós fecskendők és tűk, asztali lámpa és egy klasszikus, tökéletes formájú emberi koponya. Odébb betegvizsgáló-ágy, szerteszét szobortorzók álltak papírhalomok és gyógyszeres dobozok között. A polcon kémcsövek, sárga, kék, piros folyadékokkal telt üvegcsék, régi könyvek egymás hegyén-hátán. Mint a filmekben. Mint egy alkimista laboratóriuma...

– Hogyan, tessék? – riadtam meg, mert mintha mondott volna valamit a férfi.

– Miben segíthetek? – kérdezte halkán.

– Én szeretnék... szobát, vagyis ágyat, ha lehet. Ha ez egy hostel... – hadartam zavartan, és a koponyát néztem, aztán az injekciós tűket, a monitort, és a szemem sarkából a szoba többi részét, majd beleakadtam a férfi gyanakvó tekintetébe.

Éreztem, hogy vibrál a szemem, ugrál a szemöldököm, és már meg is bántam, amit kérdeztem, de képtelen voltam visszakozni.

Az idős alak elmosolyodott, sárga arcában fura, borzongató fénnel csillogott sötét szeme. Bólogatott, hogy igen, ez valóban egy hostel, és van is egy szoba a másodikon, ami éppen üres, és az enyém lehet. Tíz font egy éjszaka, elég, ha csak másnap fizetek.

Benyitottam a felajánlott szobába a másodikon, ami a háziúr szerint üres, de az ágyak egyikén ült egy alak. Amint beléptem, rögtön felugrott a csapzott, csontsovány figura, és hadonászva magyarázni kezdett, hogy Anglia hogy szipolyozza ki és alázza meg a bevándorlókat, hogy ne higgyem, hogy bárkit is érdekel, mi történik a válság miatt Itáliában, vagy hogy Spanyolországban tíz éven belül rendeződik a helyzet, mert nem, semmi nem rendeződik se most, se máskor, majd meglátom, és azt se képzeljem... folytatta volna, de nem vártam meg, hogy megmagyarázza, mit kéne elképzelnem, leszaladtam a lépcsőn.

Alig értem a rendelő elé, már nyílt is az ajtaja. A háziúr, tekintetében jeges haraggal, sietett az emeletre. A rendelő ajtórésén át láttam a koponyás íróasztal előtt tanácstalanul álldogáló fekete nőt, majd ahogy visszaszaladtam az emeletre, észrevettem a falak sarkaiban figyelő kamerákat.

Odafent a háziúr nyájasan közölte, hogy enyém a szoba. A hadonászó alak nem volt sehol. Becsuktam az ajtót.

Egy ideig csak tébláboltam a homályos térben. Borzalmasnak tűnt a szag. Az

ablak alatt, hosszú asztalon régóta mosatlanul álló edények, hónapos, penészes ételmaradékok, a földön, a padlószőnyegen szemét, rothadt gyümölcsdarabok heverték. Kinyitottam az ablakot, aztán az ajtóhoz siettem, kinyitottam azt is. A kizavart férfi a földön ült, éppen cigit sodort magának.

– Hello – szóltam és mentegetőztem, amiért kitétek miattam.

Legyintett, hogy semmi, ez így rendben van, nem fizet ő egy kanyit sem, mert nincs miből, mert Anglia ocsmányul kihasználja a bevándorlókat, hogy Itáliában mi van, arról meg szót sem érdemes ejteni...

– Ne képzeld, hogy lehet változtatni a dolgokon, mert a dolgokat helyettünk döntik el, helyettünk, érted, helyettünk, csak nézzél körül!! – szemét hunyorgatva járatta körül a folyosó szürke, bűzt árasztó falain.

– Bocs, néhány dolgot el kell intéznem – mondtam és becsuktam az ajtót.

Felkapcsoltam a szobában a villanyt.

Arra gondoltam, hogy egy éjszakát kibírok itt, ha törik, ha szakad.

Csak egyet.

Nem lesz gond.

Felvettem a kabátomat, lefektettem a hátizsákomat az egyik ágyra, mély levegőt véve nyitottam az ajtót, arra készülve, hogy majd széleseben száguldok végig a folyosón, hogy szinte észre se vegyen a földön ülő figura, de a folyosó üres volt. Szürke félhomály. Sehol senki. A cipőm talpa alatt émelyítő szagot árasztva porzott a padlószőnyeg, ahogy trappoltam lefelé a lépcsőn.

Egy éjszakát kibírok, naná, hogy kibírok, nagy kaland.

Késő estig mászkáltam a városban.

Amikor visszaértem, benyitottam a koromsötét szobába, hallottam ugyan a neszezést, de nem tulajdonítottam neki különösebb jelentőséget.

Csak zajok.

Kintről vagy bentről.

A városi élet zajai.

Felkapcsoltam a villanyt, lehúztam az ágyról a táskámat, és fellibbenttem a takarót. Abban a pillanatban megvilágosodtam. Talán ugyan egyedül vagyok a szobában, egyedül az egész hostelben, mint ember, mégis rengetegen lakunk benne. Kis híján bepánikoltam és elmenekültem, de végül is, nem tudom miért, legyűrtem önmagam, és maradtam.

...Jó volna aludni.

De nem lehet.

Elevenen felfalnak a szürke, visítózó egerek, elszopogatják a véreket az ágy-neműn éhesen masszírozó vérszívó bogarak, a kuruzsló meg összeszedi a maradék csontjaimat, porrá őrli őket, és áruba bocsátja, varázsszerként rákeni a gyógyulást remélő fekete nők csiklandós bőrére, üvegcsékben feloldva színes lötytyöt készít belőle és kiteszi a polcra, az aranyszegélyű könyvek mellé.

...Egy éjszakát, igen, csak egyet, persze hogy kibírok.

Mint Buddha, ülök egyenes háttal, törökülésben, a földre terített koszos lepedőre állított táskám tetején.

A világos lepedőn jobban látni, ha támadnak...

Egy ideig csak távolról szimatoltak felém, aztán egyre közelebb merészkedtek, egyre többen lettek, és most már annyian vannak, hogy ettől nyilván erősnek érzik magukat, és sűrű hullámként közeledve szinte a lecsüngő kezemhez érnek. Kivételes önfegyelmel uralkodok magamon, megvárom, amíg egészen közel jönnek, aztán teszek feléjük egy hirtelen mozdulatot. Ilyenkor megriadnak, sikítózva szét-szélednek, de alig fél perc múlva már megint körülöttem szimatolnak.

Lehetnek ötvenen vagy százan.

Ezren.

Eljátszadozunk.

Közben el-elnyomok egy alattomosan közeledő, éhes vérszívó bogarat is.

Az egyik félperces „játékszünetben” írok egy SMS-t Zsozsónak. Bepötyögöm, hogy velem minden oké, csak elköltöztem, meg hogy sajnálom, ami történt, emlémem, jól viselik az apja halálát az anyjával, és majd hívom, ha már otthon leszek.

Hajnali öt óra felé szedelőzködöm.

Mielőtt távoznék, lelopózom az alagsorba körülnézni. Rábukkanok a többi helyiséghez képest talán még büdösebb és koszosabb konyhára. A mocskos tűzhelyel szemközt, a falon, egy olajfestmény lóg: zöld háttér előtt vicsorgó szörnyepofa. Vámpírfogairól sötétvörös vér csorog. Nézem a képet. Hirtelen megszólal egy hűvös, rekedt hang:

– Mi van?!

Dermedten fordulok a hang irányába. Idős nő ül az asztalnál feketében, mozdulatlanul, kezében könyvvel.

– Mi van?! – kérdezi újra hidegen, türelmetlenül.

– Semmi... Én csak..., már megyek is...

– Csukd be az ajtót! – recseg utánam.

Még bekukkantok a földszinti váróterembe. Üres. Kamera sötét szeme a jobb felső sarokban.

Odakint tiszta az ég, friss a levegő. Már messze járok, amikor eszembe jut, hogy nem fizettem ki az éjszakát.

Egy másik hostelben próbálok szerencsét. Miután bejelentkezem és lepakolok, megreggelizem a közös konyhában. A napi tizenöt fontban benne van a reggeli is. Tea vagy kávé, két szelet kenyér, hozzá vaj és dzsem. Rajtam kívül egy fiatal pár van a helyiségben.

Éppen beleharapok a vajas-lekváros kenyérbe, amikor besiet az ajtón egy munkaruhás, középkorú férfi és letelepszik mellém.

– Na szervusz! Szóval te vagy az új ember? – szólít meg magyarul. – A főnök mondja, hogy most jöttél!

– Aha.

Lenyelem a falatot és bemutatkozom.

– Én meg Szabi – nyújtja a kezét a figura –, jelenleg karbantartó ebben a kócerájban!

Szabi élénken érdeklődik, meddig szándékozom maradni és mit akarok csinálni a városban.

Vonogatom a vállam.

– Merthogy ez a szálló nem igazán csípi az „átutazókat”, a hosszasan tartózkodókat viszont annál inkább! Érted. Szóval, mik a terveid?

– Egyelőre semmi, tényleg semmi – válaszolom, közben kortyolgatom a teámat, és arra gondolok, hogy igen, hát persze hogy „átutazó” vagyok...

Kutya–cuki–cica–coca–kaka–pipi–puma–anyu–szoba–konyha–lepke–pisi–papa–mama–pók–gá–gá–gá, ismételve újra és újra a mondókámat, mert félek. Mormolom a szavakat, mint a nénik, kezükben rózsafüzérrel, a templomban az imát.

Disznóölés van a papáéknál. A malacot három bácsi fogja, és a papa. Csillog az egyik bácsi kezében a hosszú kés pengéje, eltakarom a szememet. Csak a hangját halom a Babosnak. Sikkantgat, hörög és gurgulázik.

A Cuki mellett guggolok a kerítésnél. Reszket. Talán fázik. Magamhoz húzom. Pislog. A Babos még halkán nyöszörög. Látom a hátát. Lassan száll ki belőle az élet. Ma sokat szenvedett. Azt mondták kora reggel, hogy menjek játszani, de nem mentem.

Nézzük egymást a Cukival. A szeme most nem olyan kerek, mint amilyen szokott lenni. Kívül, kétoldalt összehúzódott.

Cuki, te félsz?, kérdezem tőle és végigsimogatom a hosszúkás orrát.

A szeme most tágra nyílik, aztán megint összehúzódik kétoldalt. Úgy remeg, mintha jeges vízbe esett volna.

De Cuki...!, karolom át. Tenyeremmel letakarom lekonyuló füleit, hogy ne hallja a Babost.

Te félsz, suttogom. Lehunyja a szemét.

Elmagyarázom neki, hogy nem, ez nem úgy van, a cocára nem haragszik a papa, a coca nem tett semmi rosszat, nem szökött ki a kerítés alatt az utcára, nem ette meg a macskák enivalóját, nem lépett bele a virágágyásba, nem kergette meg a csirkéket és a ribizlibokrok ágait sem tördelte le, nem, nem erről van szó, a Babosnak nem azért kell meghalnia, mert rosszat tett és a papa haragszik rá! Nem! Ő egy disznó! Azért!

Simogatom a fejét.

Veled illet soha..., mosolygok. Cuki a fogaimat nézi. Aztán valahogy összeszorul a torkom, a szám, belém jön a félelem, de most nem csak a Babos szenvedése miatt, hanem valami más miatt is. Kiráz a hideg. Csend van. Cuki is, én is a Babos felé nézünk. Mozdulatlanul fekszik a földön. Mama beviszi a konyhába a vérrel telt edényt. Papa meg két bácsi a perzselővel bajlódznak. Cuki szimatol a levegőbe, én is szimatolok, mozgatom az orromat.

Te kutya vagy, tacszó, mutatok rá. Hegyezi a fülét, már nem remeg, csak liheg. Én meg lány vagyok, Gabi!, mutatok magamra és nevetek.

Cuki mindent ért. Pusztit adok az orrára. De bennem van a félelem. A Babos halála vagy a Cuki félelme miatt? Bizonytalanok a dolgok. Elhadarom a mondókámat...

Ugyanazokat a szavakat használom a mondókában, de azért szoktam újakat is használni. Az első helyen általában a kutya van. Főleg a Cuki miatt, de ismerek más kutyákat is. Szeretem őket és ők is szeretnek engem. A Babost is szerettem, de vele nem foglalkoztam túl sokat. Egyszer, ahogy csüngtem az ólja ajtaján, azt mondtam neki, hogy anyukám szerint a malacok koszosak és bűdösek, mire Babos visítva nyomta az orrát az ajtónak. Megijedtem, a lábam lecsúszott a retesről és beleestem a sárba. Azóta ritkán jártam az ólja közelében, mert tudom, hogy haragszik rám. Azért sajnálom a Babost. Megfogadtam, hogy akármi lesz, én biztos nem eszek belőle.

Félelem van bennem. A mondóka elringat, a kutyák puhák, melegek, és ott van anyu, a nővérem, a papa meg a mama és még sok dolog, amik megnyugtatnak.

Anyukám tanár. Szeptember óta abba az általános iskolába járok, ahol ő magyart és történelmet tanít.

Egyik szünetben, amikor találkoztunk az iskola folyosóján, odalépett hozzánk a vastag szemüveges, szakállas igazgató bácsi, aki matematikát tanít felsőben. Anyukámmal beszélt valamiről. Néztem az arcukat és hallgattam őket. A gyerekekkel egyáltalán nem így beszélnek. Anyukám nevetett, és szokatlanul gyorsak voltak a szavai. Az igazgató bácsinak piros volt a szája a fekete bajusza alatt, a vastag szemüvege óriásira nagyította a szemeit. Láttam egy barna foltot is a homlokán. Az igazgató bácsi a fejemre tette a kezét és azt kérdezte:

Nos, kis hölgy, hogy megy a számtan?

Néztem a kinyíló száját, az elülső fogai között a nagy rést, ami akkora volt, hogy a nagyujjam könnyen befért volna közéjük. Hallgattam. Aztán az igazgató bácsi és anyukám egymásra mosolyogtak. A tejfogaim helyén növevő recéket birizgáltam a nyelvemmel.

Szóval, hogy megy a számtan, kis hölgy?, kérdezte megint az igazgató bácsi, és akkor hirtelen rávágtam:

Szarul!

Gonoszul néztem rájuk, mert az teljesen biztos, hogy a számtan nem megy jól, hát hogy menne jól, miért kérdez butaságot az igazgató bácsi?

Anyu rám szólt, hogy nana, hát azért, édes gyerekem...!

Észrevettem, hogy az igazgató bácsi meglepődött, de aztán oldalra fordultak és... mintha kuncogtak volna...

A harag gyűlt és gyűlt akkor odabent, a gyomromban és a torkomban. Úgy éreztem, hogy ezek most azt hiszik, hogy viccelek, ezért nagyon szigorúan néztem rájuk, mert én nagyon is komolyan mondtam, amit mondtam, mert a matek igenis szarul megy, és tudtam, hogy soha nem is fog jól menni! Ahogy becsengettek, ott-

hagytam őket, tudtam, hogy még bosszút állok, ha az igazgató bácsin nem is, hát majd anyukámon.

Bosszú. Nem tudom, hol hallottam először ezt a szót, de eléggé tetszik. Sz sz sz..., bosszú-szú. Simogatom a Cukit. Anyura gondolok, meg arra, hogyan álljak bosszút rajta. De lehet, hogy inkább a bogarakon vagy a hangyákon állok bosszút, vagy a Szilvin, a nővéremen, aki már hetedikes. De a kutyákon nem, az biztos...

Kutya-cuki-cica-coca-kaka-babos-vér-vár-pipi-puma-anyu-szoba-konyha-lepke-isi-pisi-papa-mama-bál-bosszú-vér-vár-gá-gá-gá.

Üzenet jön a nővéremtől:

- Elment a dédi az angyalokhoz...

Dermedten nézem a telefonom kijelzőjét.

Arra gondolok, hogy ez így nem jó, csak egyetlenegy pont kellene a végére, mert a három pont a folytathatóságot jelzi. Legalábbis így szokott lenni az írásokban, ha jól tudom. Ez meg egy teljesen lezárt, befejezett tartalmú mondat, amelyben az adott állapotból már nincs tovább, nem lehet a helyzethez semmit hozzátenni, hozzággondolni, nem lehet más oldalról megvilágítani.

Ez egy tökéletes, tiszta kijelentés, maga a fellebbezhetetlen, csendes és közönyös igazság. Valóság.

Meghalt anyám anyja, én és a nővérem nagyanja, a nővérem kislányának dedimamája.

Bámulom a mobilom képernyőjét.

A szöveg összefolyik az agyamban a három ponttal a végén.

Lehunyor a szemem. Száraz a torkom. Könnyezem. Szomorú vagyok, üres, hálás és boldog. Rosszkor érkezett a halál, nagyon rosszkor.

Sokat késett.

Érkezhetett volna idejében, de elszúrta.

Meghagyta a testnek a gyötrelmet.

Haragszom.

Három hete láttam utoljára. Ültem az ágya szélén.

- Mama, hallasz? - suttoztam.

Először megismert, aztán elfelejtette, ki vagyok, aztán megint megismert. Rossz volt a szobában a szag. Fogtam a véraláfutásoktól megfeketült, vén kezét. Az arca, a feje össze volt zsugorodva, akár a múmiáké. Zsírját vesztett, aszott bőre a koponyájához tapadt. Petyhüdt karjai alatt a lepedőn nagy, sárga foltok, lábain szétpatant visszerek, mindenütt alvadt vér, genny és vízfoltok. Az ápolója mondta, fekély van a mellén és az ülepén. Élve bomlik szét a teste, sügta fontoskodva, majd hozott egy tál süteményt. Intettem, hogy nem kérek.

Néha kinyílt résnyire a szeme. Rezzgett a pillantása, zavaros kocsonya volt a szeme gödrében.

- Vigyél Istenem, vigyél! - gurgulázott ki a hang sugaras ráncok mély árokrendszerével körbevett szájából.

Reszketett és hörgött. Közel hajoltam a füléhez, rátettem a kezem hűvös homlokára.

– Nemsokára mama, már nemsokára – mondtam.

Mosolygott.

És reméltem, hogy a halál kegyes, mindjárt bekopog, és akkor én az ajtóhoz ugrok, betessékelem, készségesen átadom a helyem, süteménnyel kínálok, de a halál gálánsan jelzi, hogy első a munka, és azonnal intézkedik, mert ez így helyes és emberséges; de nem így lett, a halál nem jött, még hetekig meghagyta rettenetes szenvedésében anyám anyját, én és a nővérem nagyanját, az utolsó nagyszülőnket, a nővérem kislányának dédmamáját. Egy héttel kilencvenkilencedik születésnapja előtt szánta meg. Szenvedett, amíg a szíve izma végképp el nem rohadt. Szétmállottak, elfolyósodtak a szervek, a szövetek, kicsorgott testén az olvadt, bűzös, megromlott zsír, a sejtek pállott víztartalma.

Nem hiszek semmiben.

Sem Istenben, sem másban.

Nincs kire haragudnom, mégsem bocsátok meg soha.

A nővérem mindig mindent előbb tud meg, mint én.

Lassan ismét megélesedik szemem előtt az elhomályosult mondat: „Elment a dédi az angyalokhoz...”

Megtörölöm a szemem.

Minek az a három pont?

Szabados János: Csigaszedők